

ZDRAVJE | ZNANJE | MEDNARODNA KONKURENČNOST |
TRAJNOST | MERITOKRACIJA IN TRANSPARENTNOST

Zagovorništvo AmCham Slovenija
Teme in stališča

AmCham
Slovenia

Največja
mednarodna
poslovna
skupnost
v Sloveniji.

24 let

400 +

članov (podjetij in organizacij)

4700 +

aktivnih posameznikov

2000 +

mladih v YOUNg platformi

36 %

celotnega BDPja Slovenije
v prihodkih članov

Kultura dialoga za boljše poslovno in življenjsko okolje v Sloveniji.

V AmCham Slovenija, mednarodni poslovni skupnosti priložnosti in dialoga, se zavedamo, da je **kultura dialoga** tista, ki družbi omogoča napredek. Prizadevamo si za izmenjavo argumentiranih mnenj in konstruktivnih predlogov med in na vseh ravneh delovanja gospodarstva, znanosti, države, civilne družbe in drugih deležnikov.

V okviru zagovorništva AmCham Slovenija deluje **osem komisij**, v katerih sodeluje **več kot 380 predstavnikov podjetij in strokovnjakov** na svojih področjih. S svojim znanjem in vizijo želimo prispevati k celovitemu razvoju družbe ter oblikovanju boljšega poslovnega in življenjskega okolja v Sloveniji. V okviru AmCham zagovorništva deluje tudi program **Partnerstvo za spremembe**, ki že več kot osem let povezuje javno upravo in gospodarstvo ter s tem premika meje, ruši stereotipe in prispeva k razumevanju delovanja podjetij in javne uprave.

Skozi razvejano mrežo članov iz različnih panog povezujemo znanje, ustvarjamo nove ideje in predlagamo konkretne rešitve ter tako delujemo kot glas slovenskih in mednarodnih podjetij.

Kot sedež krovne organizacije AmChams in Europe, ki povezuje 46 AmChamov iz 44 držav, s kulturo dialoga povezujemo, sodelujemo in soustvarjamo priložnosti na evropskih in mednarodnih tleh.

Glavni poudarki AmCham zagovorništva za leto 2023.

Zdravje

Zdravje je ena temeljnih vrednot, ki je pomembno povezana z odgovornostjo posameznika, zdravim življenjskim slogom in dobro delujočim javnim zdravstvenim sistemom.

Znanje in ljudje

Lastno znanje in razvoj sta največji konkurenčni prednosti vsakega gospodarstva in države. Prizadevamo si, da sta izobraževanje in trg dela v koraku z razvojem in potrebami gospodarstva, hkrati pa opozarjamo na vse večji pomen vseživljenjskega učenja.

Mednarodna konkurenčnost

Slovenija je lahko zaradi svoje velikosti, inovativnosti in znanja referenčna država na številnih področjih, predvsem pa na področju digitalizacije, pametnih rešitev in novih tehnologij. Za povečanje investicij v Sloveniji potrebujemo predvidljivo poslovno okolje, ki bo konkurenčno.

Trajnost

Trajnost je ključ do izboljšanja dolgotrajnega delovanja družbe ter hkrati priložnost za rast in inovacije. Prizadevanja za trajnost zahtevajo premislek o prioritetah družbe, novih poslovnih modelih, organizacijskih strukturah, naravi dela in transformaciji podjetij.

Meritokracija in transparentnost

Transparentnost, skladnost in vrednote morajo postati ključnega pomena v podjetjih, organizacijah in državni upravi. Prizadevamo si za sistem, kjer štejejo talenti, znanje, trud in delo posameznika in posameznice.

AmCham komisije

AmCham Slovenia

KOMISIJA ZA
ZDRAVSTVO IN
KAKOVOST BIVANJA

AmCham Slovenia

KOMISIJA ZA
INTELEKTUALNO
LASTNINO

AmCham Slovenia

FINANČNA
KOMISIJA

AmCham Slovenia

KOMISIJA ZA
KORPORATIVNO ETIKO IN
SKLADNOST POSLOVANJA

AmCham Slovenia

KOMISIJA ZA
SPODBUJANJE
INVESTICIJ

AmCham Slovenia

KOMISIJA ZA
TRAJNOSTNO RAST

AmCham Slovenia

KOMISIJA ZA
PRIHODNOST DELA
IN IZOBRAŽEVANJA

AmCham Slovenia

KOMISIJA
PRIPRAVLJENI
NA PRIHODNOST

AmCham Komisija za zdravstvo in kakovost bivanja si prizadeva za vzdržen, solidaren in dostopen zdravstveni sistem, v središču katerega je človek.

Sopredsedujoča:

URŠA LAKNER
Pfizer

JANKO BURGAR
Cosylab

Koordinatorica komisije:

VIDA DOLENC POGAČNIK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia

**KOMISIJA ZA
ZDRAVSTVO IN
KAKOVOST BIVANJA**

Znanje in podpora

abbvie

AMGEN

Roche

better

IBM

IQVIA

janssen
Janssen-Cilag

Medtronic

Pfizer

Roche

triglavzdravje

VARUH ZDRAVJA
Slovenija

T E M E

**NOVE
TEHNOLOGIJE IN
DIGITALIZACIJA
ZDRAVSTVENEGA
SISTEMA****NA VREDNOSTI
TEMELJEČE
ZDRAVSTVO
IN KAZALNIKI
KAKOVOSTI**

S T A L I Š Č A

Digitalna preobrazba ima v zdravstvu veliko pomembnih prednosti, hkrati pa izboljšuje kakovost oskrbe pacientov ter učinkovitost dela zdravstvenih delavcev. Pomembno prispeva tudi k transparentnosti vseh procesov zdravstvenega sistema. Slovensko tehnološko-inovativno okolje ima veliko znanja in kompetenc, ne le v slovenskih podjetjih, pomemben del tega okolja so tudi globalna podjetja. Med glavne razloge, zakaj je digitalizacija in digitalna preobrazba pomembna, sodijo:

- Izboljšanje dostopnosti in kakovosti zdravstvene oskrbe, saj poveča dostopnost do zdravstvenih storitev in izboljša kakovost zdravstvene oskrbe.
- Učinkovitejše upravljanje zdravstvenega sistema. Tako na primer avtomatizacija procesov zmanjšuje čas za ročno obdelavo in vnos podatkov, kar povečuje učinkovitost. Bolnišnice in klinike lahko uporabljajo tehnologijo za izboljšanje upravljanja zalog, spremljanje pacientov in načrtovanje operacij.
- Digitalizacija lahko pomaga pri zmanjševanju stroškov zdravstvenih storitev. Digitalni zdravstveni kartoni na primer zmanjšujejo potrebo po ročnem vnosu podatkov in s tem zmanjšujejo število napak pri vnosu podatkov, kar lahko vodi v zmanjšanje stroškov zdravljenja.
- Digitalizacija lahko izboljša varnost in zaščito zdravstvenih podatkov. Z uporabo digitalnih zdravstvenih kartonov in drugih elektronskih zdravstvenih sistemov se zmanjšuje verjetnost izgube ali kraje papirnatih dokumentov.

•
Sistemi zdravstvenega varstva po vsem svetu se soočajo z velikim povečevanjem stroškov. Na vrednosti temelječe zdravstvo je pristop k zagotavljanju zdravstvene oskrbe, ki se osredotoča na izide zdravljenja, prek celotnega cikla od diagnostike do zdravstvene oskrbe, ki so pomembni za bolnika. Hkrati optimizira porabo virov in stroške, povezane z zagotavljanjem zdravstvene oskrbe. Cilj se mora premakniti z osredotočenosti na zdravljenje bolezni na dejansko reševanje bolnikovih potreb in preventive. To pomeni tudi premik v obračunskih modelih, saj plačilo za opravljene storitve temelji na rezultatih zdravljenja neposredno na posameznem

T E M E

S T A L I Š Č A

**SODOBNA
INFRASTRUKTURA
IN OPREMA -
FINANCIRANJE S
POMOČJO JAVNO-
ZASEBNEGA
PARTNERSTVA**

bolniku ter ne le na vrsti in količini opravljenih zdravstvenih storitev.

Del osredotočenosti na bolnika je tudi kakovost izvajalcev in izvedenih storitev. Ponekod so že vpeljani specifični kazalniki kakovosti. Podatki in analize uspešnosti posameznih izvajalcev bi morale postati ključne za odločevalce in management v zdravstvenem sistemu in seveda za plačnike zdravstvenih storitev. Kazalniki kakovosti so najpomembnejši prav za bolnike, saj bi se na njihovi podlagi lahko bolje odločali, komu bodo zaupali svoje zdravje. Izsledki analiz kazalnikov kakovosti bi torej morali biti dostopni vsakomur. Seveda pa ta segment uvedbe na vrednosti temelječega zdravstva kaže predvsem na možnosti širjenja uporabe v naslednjih fazah uvedbe.

•

Model javno-zasebnega partnerstva^[1] (JZP) obravnava načrtovanje, gradnjo, financiranje in upravljanje zdravstvenega projekta. Navadno je to investicija v zdravstveno infrastrukturo, kot je na primer bolnišnica ali napredna medicinska oprema. Ključna prednost modela JZP je optimalna razdelitev tveganj projekta med javnim in zasebnim partnerjem, in sicer na način, da vsak partner prevzema tisti del tveganj, ki jih bolje obvladuje. Sodobni načini zdravljenja bolnikov vključujejo vedno več interdisciplinarnih znanj. Ker je razvoj medicinske obravnave povezan z velikimi finančnimi vlaganji, postajajo pomembna tudi znanja o poslovanju in upravljanju naložb ter izkušnje pri uporabi naprednih poslovnih praks. Ta zelo široka paleta različnih interdisciplinarnih znanj in izkušenj se težko zagotavlja znotraj obstoječih kolektivov zdravstvenih institucij, zato je poslovni model JZP primeren način, da se napredne izkušnje medicinskega zdravljenja združijo z učinkovitimi metodami poslovnega upravljanja.

•

[1] Javno-zasebno partnerstvo (JZP) je poslovni model, sklenjen med javnim zdravstvenim zavodom in zasebnim podjetjem, ki omogoča izvedbo investicije v javni zdravstveni sistem.

T E M E

S T A L I Š Č A

**VZDRŽNO
FINANCIRANJE
ZDRAVSTVA**

Reforma financiranja sistema javnega zdravstva je v Republiki Sloveniji nujno potrebna prednostna naloga, povezana z njegovo dostopnostjo. Vprašanj financiranja zdravstvenega sistema ne moremo reševati z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in nadomeščanjem izpada teh sredstev z novimi dajatvami ali davki. Podpiramo spremembo financiranja javnega zdravstvenega sistema na način, da se poleg bruto domačega proizvoda (BDP) in na podlagi verodostojnih makroekonomskih študij in analiz poiščejo tudi drugi viri financiranja.

S preišljeno uvedbo novih oblik financiranja zdravstva, ki niso davki, bi ohranili ter še vedno omogočali uvedbe inovacij in s tem napreden zdravstveni sistem. S sistemskimi rešitvami in uvedbo različnih oblik individualnih in kolektivnih prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj bi razbremenili ljudi. Skrb vzbujajoč porast samoplačništva, ki se vzpostavlja vzporedno, za tržno zdravstvo dolgoročno pomeni, da bi si zdravstveno storitev lahko privoščili le tisti, ki jo lahko plačajo.

-

**KORPORATIVNO
UPRAVLJANJE
IN KOMPETENTNI
KADRI
V ZDRAVSTVU**

Velik in ključen izziv vodenja in upravljanja bolnišnic in vseh izvajalcev zdravstvenih storitev je pravna ureditev sistema, ki ne omogoča uvajanja sodobnih reguliranih modelov. Pravno-formalna ureditev, pogojena s statusom javnega zavoda, je rigidna in neprimerna za izzive, ki jih prinašata čas in razmere, v kateri je slovenski zdravstveni sistem. Trenutno stanje onemogoča polno iniciativnost, fleksibilnost, zaposlovanje kadrov, prilagajanje posamezne organizacije in spremembe, pogojene z lokalnimi specifikami in napovedovanjem trendov zdravja prebivalstva.

Izziv so tudi pričakovanja deležnikov zdravstvenega sistema. Pozornost vodstev mora biti usmerjena poleg na število opravljenih storitev tudi na učinkovitost in kakovost, povezano z zadovoljstvom bolnika in zaposlenih. To zahteva nenehne transformacije organizacije dela in procesov v zdravstvu. S tem ko bodo vsi poslovni in klinični procesi usmerjeni k bolniku in njegovi izkušnji ter ko bo posameznik v središču sistema, bo sistem deloval vzdržno, dostopno in solidarno.

T E M E

**ORGANIZACIJSKE
SPREMEMBE,
NAGRAJEVANJE
IN DELOVNI
POGOJI
ZDRAVNIKOV
TER OSTALIH
ZAPOSLENIH
V SISTEMU**

S T A L I Š Č A

Podpiramo pravnoorganizacijske spremembe, ki bodo omogočile usposabljanje in mentorstvo za vodenje javnih zavodov ter prenos dobrih praks. Poleg tega je treba določiti merljive cilje vodstvu in skupnim službam ter uvesti sodobne načine dela.

Okrepiti je treba avtonomijo vodenja, vodstvo pa mora imeti večje pristojnosti in prevzeti večjo odgovornost. Tudi v zdravstvenem sistemu je treba uvesti elemente korporativnega upravljanja ter polno odgovornost in strokovnost nadzornih svetov. Podpiramo strokovnost in široke vodstvene kompetence za vodenje v javnem zdravstvenem sistemu na vseh ravneh.

Ko govorimo o celostni prilagoditvi zdravstvenega sistema pacientom, poudarjamo, da mora sistem biti ustrezen tudi za zdravstveno osebje. Zato podpiramo zakonske in izvedbene ukrepe za spremembo sistema nagrajevanja zaposlenih v zdravstvu. Zdravniki in drugi zdravstveni delavci morajo biti nagrajeni na podlagi rezultatov, učinkovitosti in kakovosti dela.

Zdravstveni sistem in z njim povezane panoge (informacijske tehnologije, zavarovalništvo, farmacija, logistika, medicinski pripomočki) zaposlujejo visoko izobražene ljudi, ki družbi prinašajo storitve z visoko dodano vrednostjo in izrazitim družbenim učinkom. Organizacija procesov mora zato biti agilna, zaposlene pa je treba motivirati, spodbujati in jih razbremeniti vseh dejavnosti, ki ovirajo njihovo osredotočenost na delo in poslanstvo, povezano z zdravljenjem.

Dokument o stališčih

AmCham Finančna komisija se zavzema za predvidljivo in konkurenčno poslovno okolje, v katerem imajo podjetja možnost razvoja in rasti, davčno-finančno okolje pa jih pri tem spodbuja in ne ovira.

Sopredsedujoča:

LUKA GABROVŠEK
Mastercard

ŽIGA VIŽINTIN
Pokojninska družba A

Koordinatorica komisije:

VIDA DOLENC POGAČNIK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia
**FINANČNA
KOMISIJA**

Znanje in podpora

T E M E

S T A L I Š Č A

**RAZVOJNA
KAPICA**

Predlagamo uvedbo razvojne kapice na prispevke za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje. To je nujno potrebna investicija Slovenije, če želimo (p)ostati država, v kateri bodo naša podjetja lahko razvijala vrhunske izdelke in storitve, omogočala mladim, da ostanejo in ustvarjajo v domovini ter da bodo mednarodna podjetja odpirala razvojne centre in delovna mesta z visoko dodano vrednostjo.

Razvojno kapico predlagamo plači 4600 evrov bruto. Menimo, da bi s tem zajeli vse ključne poklice, ki so gonilna sila razvoja – to so inženirji, znanstveniki, razvojniki, profesorji. Sem spadajo tudi poklici, kot so vodilni delavci in zdravniki, ki so v svoj razvoj vložili veliko in so še posebej mednarodno mobilni.

•

**DAVČNA POLITIKA
V SLOVENIJI NAJ BO
PREDVIDLJIVA, RAZUMNA
IN NAJ NE POSEGA
V USTAVNE PRAVICE**

Januarja 2023 je začela veljati novela Zakona o dohodnini (ZDoh-2AA), ki med drugim prinaša nižjo splošno davčno olajšavo, ukinja usklajevanje olajšav z inflacijo (kar zaradi visoke inflacije de facto pomeni nižje neto plače za vse), zvišuje obdavčitev visoko izobraženih kadrov, otežuje notranje lastništvo podjetij ter bistveno poslabšuje socialni položaj kmetov na območjih z omejenimi možnostmi za kmetovanje.

Ker želimo v Sloveniji pošteno obdavčitev delovnih ljudi in davčni sistem, ki se ne spreminja iz leta v leto, je 13 gospodarskih in kmetijskih organizacij podprlo poziv Državnega sveta ustavnemu sodišču k presoji novega zakona.

•

**UKREPI, KI POVEČUJEJO
STIMULATIVNOST NAŠEGA
DAVČNEGA OKOLJA ZA
INVESTICIJE**

Predlagamo ohranitev olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj, ohranitev investicijske olajšave na stopnji 40 odstotkov in zmanjševanje obdavčitve dividend, kar bi pozitivno učinkovalo na privlačnost vlaganja v kapitalske naložbe.

•

**DAVČNE OLAJŠAVE
ZA RAZVOJ DRUGEGA
STEBRA**

Povečanje obstoječih davčnih olajšav za razvoj drugega stebra bodo povečale privlačnost varčevanja in obseg privarčevanih sredstev drugega stebra, ki se vlagajo nazaj v gospodarstvo in pomembno prispevajo k razvoju trga kapitala, hkrati pa varčevalcu omogočijo dostojno pokojnino.

T E M E

VZDRŽNOST POKOJNINSKEGA SISTEMA

DOLGOTRAJNA OSKRBA NAJ NE BO LE DODATNO BREME DELODAJALCEM

S T A L I Š Č A

Izdatki povezani s pokojninami v Sloveniji že danes predstavljajo 10% BDP, po projekciji OECD pa bodo leta 2050 znašali že 15,7% BDP, je nerealno pričakovati, da bo država ob naraščajočem številu upokojencev zagotovila dodatne vire, ki bi lahko v prihodnje vzdrževali trenutne višine pokojnin, kaj šele zagotovili njihovo povečanje proti dostojnim višinam. Javne pokojnine bodo zato v prihodnjih desetletjih upadale proti 40% neto plače posameznika pred upokojitvijo.

Ena od rešitev je razvoj drugega pokojninskega stebra, ki ga v Sloveniji predstavlja Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki obstoji od leta 2001 in v katerega je danes vključenih približno 60% vseh zaposlenih. Drugi steber ne bo le zagotovil zaposlenim ob upokojitvi višje pokojnine, ampak povečali obseg privarčevanih sredstev, ki se vlagajo nazaj v gospodarstvo in pomembno prispevajo k razvoju slovenskega trga kapitala. S tem se poveča dostopnost do kapitala za domača podjetja, kar bo znižalo stroške njihovega zadolževanja in posledično povečalo njihovo konkurenčnost, ki lahko pripelje do rasti in zaposlovanja.

Prejšnji predlog zakona o dolgotrajni oskrbi je predvideval nov obvezni prispevek v višini 2,94 odstotka bruto plače, na drugi strani pa malenkostno znižanje prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ter prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Opozarjamo, da bi se z uvedbo novega prispevka še vedno dodatno povečala obremenitev dela v Sloveniji, ki malo nad povprečno plačo neproporcionalno naraste in je med najvišjimi v Evropski uniji. Dodatne obremenitve dela so zato nesprejemljive. Rezerve je treba najprej poiskati z racionalizacijo sistema zdravstva in dolgotrajne oskrbe. Ne smemo pozabiti, da ob povečevanju obremenitev dela naraščata siva ekonomija in iskanje drugih obvodov, končni izplen pa je lahko še slabši kot pred novimi obremenitvami.

T E M E

S T A L I Š Č A

**DIGITALNA
PLAČILA**

V Sloveniji je stopnja sive ekonomije razmeroma visoka. Gotovina je še vedno prevladujoče plačilno sredstvo, infrastruktura za sprejemanje elektronskih plačil pa precej nerazvita. Ljudje naj dobijo možnost izbire načina plačevanja, med drugim tudi digitalno, saj tako lokalni kot tuji potrošniki pričakujejo, da bodo imeli na izbiro različne plačilne instrumente in možnost elektronskega plačila. Potrebno je začeti izvajati celovit program razvoja plačilne infrastrukture, da bi spodbudili sprejemanje kartic v Sloveniji in na trgu predstavili nove tehnologije ter ugodne in pametne rešitve.

Obstajata dva ključna načina, kako se lahko vlada vključi v izboljšanje infrastrukture elektronskega plačevanja v Sloveniji:

- ① s spodbujanjem brezgotovinskega plačevanja in
- ② obveznostjo sprejemanja brezgotovinskih plačil.

Dokument o stališčih

Predvidljivo in stabilno poslovno okolje je ključ, da v Slovenijo privabimo tuje ter spodbujamo domače investicije z visoko dodano vrednostjo. Aktivnosti AmCham Komisije za spodbujanje investicij so tako usmerjene v zagotavljanje predvidljivega ter prijaznega poslovnega okolja tako domačim kot tujim vlagateljem.

Sopredsedujoča:

**NEVENKA
ČREŠNAR
PERGAR**
NP Consulting

ALJOŠA KRDŽIČ
Odvetniška družba
Rojs, Peljhan, Prelesnik
& partnerji

Koordinatorica komisije:

NINA MARINŠEK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia

**KOMISIJA ZA
SPodbujanje
INVESTICIJ**

T E M E

S T A L I Š Č A

PREDVIDLJIVOST POSLOVNEGA OKOLJA

Za kakovostne investicije je ključno predvidljivo in stabilno poslovno okolje, ki zagotavlja pravno varnost in transparentnost ter odpravlja odvečne administrativne ovire. Komisija opozarja, da vsako hitro in nepremišljeno poseganje v stabilnost poslovnega okolja širi nezaupanje v državo ter niža njeno konkurenčnost na mednarodnih lestvicah. Predvidljivo in pravno stabilno poslovno okolje je ključni pogoj za dolgoročno vzdržen gospodarski razvoj tradicionalnih sektorjev gospodarstva, hkrati pa nujna predpostavka za spodbujanje gospodarskih prebojev v novejših, hitro razvijajočih sektorjih. Nepredvidljivo poslovno okolje povzroča izjemno škodljive posledice za domača in tuja vlaganja v slovensko gospodarstvo in mednarodni ugled Slovenije. Komisija se zavzema za premišljene in ciljno usmerjene zakonodajne spremembe, ki niso posledica vsakokratnih političnih razmerij, temveč temeljijo na strateškem premisleku glede njihovega vpliva na srednji in dolgi rok.

•

OBLIKOVANJE NOVEGA NACIONALNEGA MEHANIZMA ZA PREGLED TUJIH NEPOSREDNIH NALOŽB

V letu 2023 se izteče trenutna ureditev mehanizma pregleda tujih neposrednih naložb (t. i. FDI screening), ki je bil leta 2020 z Zakonom o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 uveden v slovenski pravni red. Pričakovati je, da bo pristojno ministrstvo predlagalo nov mehanizem nadzora tujih vlaganj, ki je bil uveden kot pomembno orodje varovanja javnih gospodarskih in finančnih interesov držav. Komisija je že večkrat izrazila pomisleke glede normativne ureditve mehanizma in njegovega izvajanja. Po mnenju komisije mehanizem pomembno vpliva na združitve, prevzeme, prestrukturiranja, ustanavljanje novih podjetij ali nepremičninske transakcije. Mehanizem v trenutni obliki ni sprejemljiv, saj ni razumljiv in tako investitorje prej odvrne od načrtovanja naložb v Sloveniji kot pa pritegne. Prav tako komisija poudarja spornost možnosti retroaktivnega pregleda pet let po priglasitvi transakcije. Če želi Slovenija ustvariti spodbudno okolje za tuje vlagatelje, je bistveno, da mehanizem oblikuje in izvaja transparentno, premišljeno in brez vzpostavljanja dodatnih administrativnih ovir na področjih, kjer ni nujno. Opozarjamo, da je

T E M E

S T A L I Š Č A

MEHANIZEM KONTROLE NADZORA KONCENTRACIJ

treba razumljiveje opredeliti posamezne elemente mehanizma. S tem poudarjamo predvsem razumljivejšo opredelitev, kdaj je v ospredju investicija, ki je predmet nadzora, prav tako pa tudi opredelitev gospodarskih področij, ki so predmet nadzora. Poleg tega poudarjamo razumljivejšo opredelitev samega postopka pregleda ter vzpostavitev učinkovitega mehanizma pravnega varstva itd.

•

Čeprav je na začetku leta 2023 začel veljati nov Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-2), s katerim je bil v slovenski pravni red uveden tudi institut t. i. poenostavljene priglasitve, kar zagotovo predstavlja korak v pravo smer, komisija poudarja tudi nekatere druge vidike mehanizma kontrole nadzora koncentracij, ki bi po njenem prepričanju ugodno vplivali na zanimivost Slovenije za tuja in domača vlaganja.

Komisija zato predlaga, da se razprava o možnih izboljšavah mehanizma ne zaključi s sprejemom ZPOmK-2, saj bi bilo v zvezi z mehanizmom smiselno nasloviti tudi:

- področje časovnih okvirjev, v katerih morajo posamezni organi odločiti o vprašanjih, povezanih s priglašnimi koncentracijami;
- vprašanje uvedbe časovne omejitve, v kateri mora AVK pregledati priglasitev in zahtevati dopolnitev oziroma dodatne podatke ali pojasnila, ter s tem uveljavitev dolžnosti AVK, da priglasitelju v določenem časovnem okviru izda potrdilo o popolnosti vloge, s katero je priglasitelj priglasil koncentracijo;
- vprašanje razumljivejše določitve trenutka, ko se priglasitev šteje za popolno in od katerega teče obdobje za odločanje AVK.

Komisija prav tako meni, da bi se moral mehanizem razširiti tako, da bi obravnaval tudi vprašanje transakcij, ki zaradi specifik gospodarskega sektorja ali narave dejavnosti prevzetih tarč ne izpolnjujejo osnovnih ekonomskih meril za nastanek obveznosti priglasitve, kljub temu pa lahko posredno ali neposredno vplivajo na

T E M E

**UČINKOVITOST
IN NEODVISNOST
RAZLIČNIH
REGULATORJEV
IN AGENCIJ****DELO IN
ZAPOSLOVANJE
TUJCEV**

S T A L I Š Č A

položaj obstoječih vlagateljev na slovenskem trgu. Tak mehanizem nadzora bi po naši oceni bil pomemben signal obstoječim domačim in tujim vlagateljem, ki želijo razširiti vlaganja v Republiki Sloveniji, da bo ta izvajala vse ukrepe, pomembne za ohranjanje proste konkurence na trgu.

•

Kot je za ustvarjanje zaupanja domačih in tujih investorjev pomembna robustna in agilna struktura regulatorjev, so ključnega pomena za dvig zanimivosti vlaganj v Slovenijo tudi pravna varnost, neodvisnost organov odločanja in njihova objektivnost. V zvezi s tem je komisija v preteklosti pozdravila razpravo o združitvi oziroma poenostavitvi delovanja nekaterih regulatorjev in agencij, saj je po mnenju komisije vzpostavitev robustne in agilne strukture regulatorjev bistvenega pomena za ustvarjanje zaupanja domačih in tujih investorjev v njihovo strokovnost. Po mnenju komisije bi združitev oziroma tesnejše sodelovanje nekaterih regulatorjev lahko pozitivno vplivalo na skrajšanje nekaterih postopkov, zaradi uvedbe načela 'vse na enem mestu' pa bi se lahko olajšala in izboljšala kakovost dela regulatorjev. Ob tem komisija izraža pričakovanje, da bodo kakršni koli prihodnji zakonodajni predlogi, ki bodo namenjeni reorganizaciji delovanja regulatorjev in agencij, usklajeni s strokovno in zainteresirano javnostjo ter da bo poseben poudarek namenjen tudi zagotavljanju njihovega neodvisnega in avtonomnega položaja.

•

Komisija opozarja na izjemen pomen sprejemanja ukrepov, ki bi zagotavljali, da v Sloveniji obdržimo visokokvalificirane zaposlene. Pri tem komisija poudarja, da so enako pomembni za prihodnji gospodarski in družbeni razvoj Slovenije tudi ukrepi, ki tujim vlagateljem olajšajo zaposlovanje kvalificiranih tujcev v Sloveniji in ki kvalificiranim tujcem olajšajo prihod in delo v Sloveniji.

•

T E M E

**SKRAJŠANJE IN
POENOSTAVITEV
POSTOPKOV
PRIDOBIVANJA
VSEH VRST
DOVOLJENJ ZA
DOMAČE IN TUJE
VLAGATELJE****STRATEŠKO
PREMIŠLJEN
PRENOS
PREDPISOV EU**

S T A L I Š Č A

Dobra komunikacija v zvezi s postopki je nujna. Predlagamo pripravo razumljivih navodil oziroma pripravo scenosleda glede tega, kakšni postopki in koraki so nujni za pridobitev različnih vrst dovoljenj, ki jih morajo pri vzpostavljanju delovanja svoje naložbe v Sloveniji izvesti domači in tuji vlagatelji. Po prepričanju komisije je treba izboljšati komunikacijo v zvezi s postopki (npr. z aplikacijo, ki bi omogočala vpogled, na kateri stopnji je določen postopek) ter razmisliti o oblikovanju posebnih medresorskih projektnih koordinacijskih skupin, ki bi se uporabljale za koordinacijo odločanja različnih upravnih organov pri pridobivanju najrazličnejših med seboj povezanih dovoljenj, ki jih pred začetkom izvajanja naložbe potrebujejo domači in tuji vlagatelji. Poleg tega komisija poudarja tudi potrebo po razumljivi in poenoteni razlagi normativnih okvirov, saj sta pravna varnost in predvidljivost ključna gradnika spodbudnega poslovnega okolja.

•

Komisija je že v preteklosti večkrat opozorila, da slovenski zakonodajalec predpise EU v slovenski pravni red pogosto prenaša na način, da na njihovi podlagi uvaja strožja merila, kot pa jih zahtevajo sami predpisi EU. Čeprav komisija takšno ravnanje v nekaterih primerih, ko je v ospredju dvig ravni kakovosti življenjskega okolja, razume, pa to pogosto vpliva na konkurenčnost in zanimivost slovenskega poslovnega okolja za domača in tuja vlaganja. Komisija si bo zato prizadevala, da so predpisi EU v slovenski pravni red preneseni na premišljen in strateško usmerjen način, ne da bi gospodarskim subjektom nalagali čezmerne regulatorne in druge obveznosti. Komisija si bo tudi prizadevala, da bo Slovenija imela aktivno vlogo pri oblikovanju predpisov EU ter bo s tem že na ravni sprejemanja predpisov EU zaščitila interese slovenskega gospodarstva (npr. pri sprejemanju direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnosti in spremembi Direktive (EU) 2019/1937, katere cilje komisija podpira, pri čemer pa opozarja, da bodo z navedeno direktivo in nacionalnimi implementacijskimi predpisi podjetjem, ki poslujejo v Sloveniji, naložena dodatna administrativna bremena).

Believe in Business

7. INVESTICIJS

CROSSROADS OF
OPPORTUNITIES
21. - 22. SEPTEMBER
LJUBLJANA
SLOVENIJA

K A I N R A Z V O J N A K O N F E R E N C A

AmCham Komisija za prihodnost dela in izobraževanja je podpornik prizadevanj za bolj prilagodljiv trg dela, ustvarjanje novih oblik dela in ohranjanje delovnih mest v Sloveniji. Hkrati si prizadevamo za uvajanje kompetenc in znanj prihodnosti v šolski sistem in na trg delovne sile ter spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja in privabljanje in ohranjanje talentov v Sloveniji.

Sopredsedujoči:

NEVENKA
OŠTARJAŠ
IBM Slovenija

SANJA SAVIČ
PwC

Koordinatorica komisije:

NINA MARINŠEK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia

KOMISIJA ZA
PRIHODNOST DELA
IN IZOBRAŽEVANJA

Znanje in podpora

T E M E

**DELO
NA DALJAVO****UVAJANJE NOVIH
OBLIK DELA NA
TRG DELOVNE SILE**

S T A L I Š Č A

Delo na daljavo postaja vse bolj pogosto in izkušnje kažejo, da se bo ta trend ohranil tudi v prihodnosti. Gre za sodobno obliko organizacije dela, za katerega je zaradi virtualizacije značilen modificiran način dela, ki zahteva visoko stopnjo motivacije in samodiscipline. Delavcem omogoča večjo prilagodljivost in svobodno razporeditev delovnega in prostega časa. Pri tovrstnem delu je praviloma manj bolniških odsotnosti, delo je manj stresno, prav tako so manjša tveganja za mobing in druge oblike diskriminacije. Hkrati je večje zadovoljstvo delavcev, prav tako pa sta višji njihova motivacija in lojalnost. Delodajalci opažajo, da je delo opravljeno učinkovito, stroški organizacije pa se lahko z delom na daljavo precej bolje upravljajo. Ponuja odlično priložnost za razvoj novih poslovnih praks in spodbuja kreativnost.

Zavzemamo se za zakonodajne spremembe ureditve dela na daljavo, saj je trenutna ureditev pretoga za potrebe časa in mladih generacij na trgu dela. Zakonodajo je treba prilagoditi na način, ki bi delodajalcem in delavcem omogočil fleksibilnost, zmanjšal administrativne ovire in ustrezno poenostavil postopke zagotavljanja varnosti pri delu na daljavo. Trenutne potrebe v praksi zahtevajo prilagoditev normativne ureditve v najkrajšem možnem času.

•

Trg dela mora postati bolj prilagodljiv in omogočiti različne oblike dela, ki sledijo tehnološkemu razvoju in novim vrstam poklicev. Za uspešne poslovne procese bo nujno sodelovanje podjetij s številnimi strokovnjaki, pri tem pa so pomembni prilagodljivost, učinkovitost, kompetitivnost ter uporaba novih modelov in pristopov. Menimo, da bo sodelovanje med podjetji in posamezniki vse bolj usmerjeno v projektno delo. Podjetja, ki so bolj prilagodljiva pri zaposlovanju ter ki več pozornosti namenijo zadovoljstvu zaposlenih in njihovemu dobremu počutju na delovnem mestu, so se že večkrat izkazala za uspešnejša.

•

T E M E

S T A L I Š Č A

**UVAJANJE
DIGITALIZACIJE
IN INOVACIJ V
DELOVNE PROCESSE**

Digitalizacija prinaša spremembe tehnologij, procesov, vrednot in družbenih paradigem, posledično pa tudi fragmentacijo oziroma korenite spremembe na področju trga dela. Da se bomo lahko prilagajali novim oblikam dela, potrebujemo prilagodljive posameznike, podjetja in družbo. Slovenija lahko pri tem postane referenčna država oziroma država, v kateri se implementirajo najboljše prakse.

•

**OHRANJANJE
TALENTOV IN
KOMPETENC DOMA**

Slovenija mora ustvariti okolje, ki bo talentom omogočilo, da bodo razvijali svoje sposobnosti in jih nadgrajevali z različnimi veščinami. Talent potrebuje okolje, ki se zaveda njegovega doprinosa, ga ceni in ga nagraduje, hkrati pa je sposobno zagotavljati tudi nove priložnosti, ki vodijo do rasti in nadaljnega razvoja talenta. Samo tako bodo v Sloveniji ostala in se ustvarjala delovna mesta z visoko dodano vrednostjo.

•

**UVAJANJE
KOMPETENC
PRIHODNOSTI V
GOSPODARSTVO**

Poudarjamo potrebo po vlaganju v ljudi na vseh ravneh podjetij in organizacij, saj uspeha ne bo brez razvoja kompetenc in znanj prihodnosti, ki bodo v naslednjih letih in desetletjih na trgu dela nepogrešljive. Podjetja morajo prilagoditi delovne procese, da ljudem olajšajo delo in spodbudijo razvoj ustreznih, specifičnih kompetenc, ki jih narekuje prihodnost dela. Ker so ljudje tisti, ki prinašajo nove ideje, navdihujejo druge in organizacije vodijo v uspeh, je treba vanje vlagati in razvijati njihove kompetence.

•

**PRILAGAJANJE
IZOBRAŽEVALNIH
PROGRAMOV
KOMPETENCAM
IN ZNANJEM
PRIHODNOSTI**

Da se bodo izobraževalni programi v prihodnosti lahko prilagajali novim zahtevam in oblikam dela prihodnosti, je treba poznati kompetence in znanja prihodnosti, jih razumeti in jih vključiti v metode poučevanja. Potrebujemo izobraževalni sistem, ki bo mladim omogočil dostop do potrebnih znanj in veščin za spremenjen trg dela ter jih pripravil na poklice, ki danes še ne obstajajo. Spodbujamo uvedbo inovativnih in ciljno usmerjenih izobraževalnih programov, ki

T E M E

S T A L I Š Č A

TRAJNOSTNO
VODITELJSTVO

bodo dali poudarek vseživljenjskemu učenju, povezovanju izobraževalnih ustanov z gospodarstvom in zaposlovanju za trajnostni razvoj.

•

Trajnostno voditeljstvo naj bo niša in zgled pri upravljanju organizacij in ljudi. Predstavlja vizijo onkraj takojšnjih, kratkoročnih koristi z zavedanjem o vlogi organizacije v širšem kontekstu. Trajnostno voditeljstvo izbira strategije za doseganje rezultatov, ki ustrezajo kriterijem okoljske, družbene in finančne uspešnosti. Organizacije, ki so ponotranjile trajnostno voditeljstvo, imajo konkurenčno prednost, saj to prinaša priložnosti v obliki inovacij, nenehnih izboljšav in dolgoročnega uspeha.

•

VSEŽIVLJENJSKO
UČENJE

Posamezniki, podjetja in družba se morajo zavedati, da se bo treba ves čas učiti in izpopolnjevati svoja znanja. Podjetja, organizacije in državna uprava morajo vseživljenjsko učenje vključiti v notranje izobraževalne procese in kulturo podjetij.

•

MEDGENERACIJSKO
SODELOVANJE

Medgeneracijsko sodelovanje lahko izboljša delovanje organizacije, odnose in izboljša konkurenčnost na trgu. Delodajalce je treba spodbujati, da zaposlujejo tudi starejše od 55 let, ter krepijo ozaveščenost in usmerjanje pri spodbujanju in motiviranju nizko kvalificiranih odraslih, da bi tako izboljšali znanje in spretnosti. Prav tako je treba starejše od 55 let spodbujati, da ostanejo čim dlje aktivni in da znanje delijo z mlajšimi.

•

**POVEČANJE
KONKURENČNOSTI
DRŽAVE Z LAŽJIM
ZAPOSLOVANJEM
TUJIH
STROKOVNJAKOV**

Partnerstvo za spremembe

**Izziv AmCham Komisije za prihodnost dela in izobraževanja
v sklopu Partnerstva za spremembe**

Ob rekordno nizki brezposelnosti se slovensko gospodarstvo v panogah, kjer delovne sile primanjkuje, zanjo bori na mednarodnih trgih. Pri že težko pridobljenem kadru se zaposlovalci spoprijemajo z velikimi zaostanki pri reševanju vlog za pridobitev delovnih dovoljenj, vsaj na določenih območjih, ob nezmanjšanem prilivu novih vlog. To posledično odvrča tujo delovno silo in podaljšuje določene procese in postopke, ki vplivajo na konkurenčnost Slovenije, prav tako pa sili slovenska in mednarodna podjetja, da se selijo v tujino in tako zapirajo delovna mesta, kar za prihodnost pomeni manj priložnosti.

V sklopu AmCham Komisije za prihodnost dela in izobraževanja ter v okviru programa Partnerstva za spremembe deluje delovna skupina, ki si prizadeva za lažje zaposlovanje tujih strokovnjakov v Sloveniji.

Skupina se osredotoča na:

- skrajšanje postopkov zaposlitve za tujce – predlogi zakonodajnih in procesnih sprememb;
- priporočila, kako lahko Slovenija postane privlačna za talente iz tujine. Pri privabljanju potrebne delovne sile bomo namreč uspešni le v primeru konkurenčnosti, stabilnosti in predvidljivosti gospodarskega, ekonomskega in družbenega okolja.

Noveli Zakona o tujcih ter Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, ki ju je Državni zbor sprejel 28. marca 2023, sicer nekoliko poenostavljata zaposlovanje tujcev, odpravljata administrativne ovire in omogočata hitrejšo vodenje postopkov izdaje in vročanja dovoljenj za prebivanje in potrdil o prijavi, kar delovna skupina pozdravlja. Hkrati pa opozarja, da pogoj znanja slovenskega jezika na stopnji A1 kot pogoj za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine in za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje lahko doseže nasprotni učinek in se bo zaradi tega marsikdo odločil za delo v drugih državah. Na to opozarjamo zlasti v luči ekspertov in vodstvenih gospodarstvenikov, ki prihajajo iz OECD držav in je potreba po njihovih znanjih in delu izjemna.

Intelektualna lastnina je največja konkurenčna prednost vsakega podjetja in države kot celote. Znanje, inovativnost in kreativnost so temeljne vrednote, na katerih moramo graditi gospodarski in družbeni razvoj.

Sopredsedujoča:

EVA GOSTIŠA
Odvetniška pisarna
Jadek & Pensa

JAKA REPANŠEK
RePublis

Koordinatorica komisije:

VIDA DOLENC POGAČNIK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia

**KOMISIJA ZA
INTELEKTUALNO
LASTNINO**

T E M E

**POMEN ZAŠČITE
INTELEKTUALNE
LASTNINE V
PODJETJIH****PRENOS ZNANJA
IZ RAZISKOVALNIH
INSTITUCIJ V
GOSPODARSTVO****PROBLEMATIKA
IZUMOV IN
AVTORSKIH PRAVIC
IZ DELOVNEGA
RAZMERJA****PRIHAJAJOČI
SVEŽENJ DIGITALNE
REGULATIVE –
»EVROPSKO DIGITALNO
DESETLETJE«**

S T A L I Š Č A

Za tehnološko podjetništvo so potrebni podporna raziskovalna infrastruktura in visoko kvalificirani kadri, ki so sestavni del zgodbe vseh globalno uspešnih tehnoloških podjetij. V Sloveniji je to področje še vedno slabo razvito, čemur botrujeta tudi pomanjkljiva zakonodaja in sodna praksa. Hkrati v komisiji opažamo (še vedno) preslabo razumevanje pomena zaščite intelektualne lastnine in imetništva pravic, zlasti v malih in srednje velikih podjetjih, zato je treba temu področju posvetiti posebno pozornost.

•

Prižadevamo si za tesnejšo povezavo med univerzami, izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami in gospodarstvom. Univerze morajo postati središčna točka raziskav in razvoja ter omogočati čim boljšo komercializacijo izumov in drugih pravic intelektualne lastnine. Podjetja, njihova vizija in razvojni načrti morajo postati pomemben most med izobraževalno-raziskovalnimi ustanovami ter potrebami trga in širše družbe.

•

Za uspešen razvoj podjetij in posameznikov, ki so steber razvoja novih tehnoloških in poslovnih rešitev, je izjemno pomembno tudi dobro urejeno področje izumov in avtorskih pravic iz delovnega razmerja, čemur komisija posveča pozornost že nekaj let. Na podlagi praks iz tujine želimo predlagati zakonodajo, ki bo sodobna, razumljiva ter bo podjetjem omogočala čim lažje ovrednotenje izuma v dobro zaposlenega in delodajalca.

•

V naslednjih letih bo ključno poznavanje evropske digitalne regulative, ki jo v okviru »evropskega digitalnega desetletja« oblikuje Evropska unija. Sem spadajo nekateri ključni zakonodajni svežnji, ki bodo pomembno oblikovali evropsko in slovensko digitalno krajino: akta o digitalnih storitvah in trgih, akt o umetni inteligenci, uredba o elektronski zasebnosti, predpisi s področja dostopa do podatkov in še številni drugi (povezani) predpisi.

Komisija se zavzema, da bi transparentnost, skladnost in vrednote postale ključnega pomena tako v podjetjih kot v organizacijah in državni upravi.

Sopredsedujoča:

MARKO SRABOTNIK
Dun & Bradstreet

ALEŠ LUNDER
Odvetniška pisarna
Senica & partnerji

Koordinatorica komisije:

NINA MARINŠEK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia

**KOMISIJA ZA
KORPORATIVNO ETIKO IN
SKLADNOST POSLOVANJA**

T E M E

ZAUPANJA VREDNO KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

DEJAVNIKI OKOLJSKEGA, DRUŽBENEGA IN KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA (ESG¹⁾)

SPREMLJANJE TRENDOV NA PODROČJU SKLADNOSTI IN NASLAVLJANJE IMPLEMENTACIJ DIREKTIV EVROPSKE UNIJE

[1] Kratica ESG pomeni Environmental, social and corporate governance. Kriteriji ESG vključujejo okoljski in družbeni vidik ter vidik upravljanja.

S T A L I Š Č A

AmCham Komisija za korporativno etiko in skladnost poslovanja opozarja, da mora korporativno upravljanje postati vodilo upravljanja podjetij, predpogoj za to pa so pravno in regulatorno urejena okolja, ki poudarjajo pomen javnega zaupanja, transparentnosti in pravičnosti. Korporativno upravljanje je eden izmed temeljnih in ključnih elementov v izboljšanju ekonomske učinkovitosti in rasti, pa tudi ključno za privabljanje ključnih strateških investorjev.

•

Vključitev dejavnikov ESG v upravljanje organizacij je osrednjega pomena za uresničevanje globalnih ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov. Komisija opozarja, da imajo podjetja odgovornost za doseganje pozitivnih podnebnih ukrepov ter gradnjo bolj trajnostne in odporne prihodnosti. Podjetja spodbuja k implementaciji omenjenih kriterijev, hkrati pa obravnava vsa pravna področja, ki obravnavajo uvažanje kriterijev v podjetja (od konkretne implementacije do poročanja in skladnosti).

•

Komisija prek mednarodnih povezav ter podobnih pobud in ustanov spremlja trende na področju skladnosti. Hkrati opozarja na pravočasno implementacijo direktiv s področja EU. Zamude pri prenosu evropskih direktiv v nacionalne zakonodaje namreč začasno ali trajno preprečujejo uživanje pravic in koristi novih predpisov za državljane in podjetja.

AmCham Komisija za korporativno etiko in skladnost poslovanja je pripravila Slovar izrazov s področja korporativne etike in skladnost poslovanja.

Trajnostni razvoj je priložnost za rast in inovacije. Trajnost je odgovor na izzive podnebne krize ter ključ za prehod v nizkoogljico in bolj zeleno družbo z visoko kakovostjo življenja.

Sepredsedujoči:

MOJCA MARKIZETI
Deloitte

**ALENKA RECELJ
MERCINA**
NLB Skupina

Koordinatorica komisije:

TONJA AVSENIK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia

**KOMISIJA ZA
TRAJNOSTNO RAST**

Znanje in podpora

CORWIN

T E M E

**CO₂ JE NOVA
VALUTA****OBLIKOVANJE
POLITIK
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA IN
ZAKONODAJA
NA RAVNI EU
IN SLOVENIJE**

S T A L I Š Č A

Cilj Evropske unije (EU) je postati prva podnebno nevtralna celina do leta 2050, prvi mejnik na poti pa je zmanjšanje izpustov za 55 % do leta 2030. Trajnost je odgovor na izzive podnebne krize ter ključ za prehod v brezogljično in bolj zeleno družbo. Podjetja imajo glavno vlogo pri prehodu v trajnostno družbo, zato je pomembno, da trajnost zanje ni le breme, ampak priložnost za rast in inovacije. AmCham Komisija za trajnostno rast zato v ospredje postavlja zeleni prehod v okviru gospodarskega razvoja in razvoja družbe, novih poslovnih modelih, organizacijskih strukturah, transformaciji podjetij in oblikovanju politik. Trajnostno strategijo razvoja predstavlja kot strategijo, integrirano v poslovno strategijo, ter ključno orodje za obvladovanje tveganj.

•

Podpora držav EU za prehod na podnebno nevtralnost in nadaljnji razvoj bo temeljila na zelenem financiranju. Nepovratna sredstva bodo vključevala obvezo po doseganju meril ESG (okoljska, družbena in upravljavska merila), trajnostno korporativno poročanje bo zahtevalo zbiranje podatkov in poročanje napredka, merjenje gospodarske rasti pa bo preseglo makroekonomske kazalnike. Za Slovenijo je ključno, da izkoristimo evropski zeleni dogovor (*EU Green Deal*) za razvoj gospodarstva in tako dosežemo večjo dodano vrednost, prepoznavnost, investicijsko privlačnost in s tem dvignemo raven kakovosti življenja za svoje prebivalce.

V AmCham Komisiji za trajnostno rast spremljamo oblikovanje politik na ravni EU, med drugim Evropski zeleni dogovor, Pripravljeni na 55, EU taksonomijo, trajnostno poročanje

T E M E

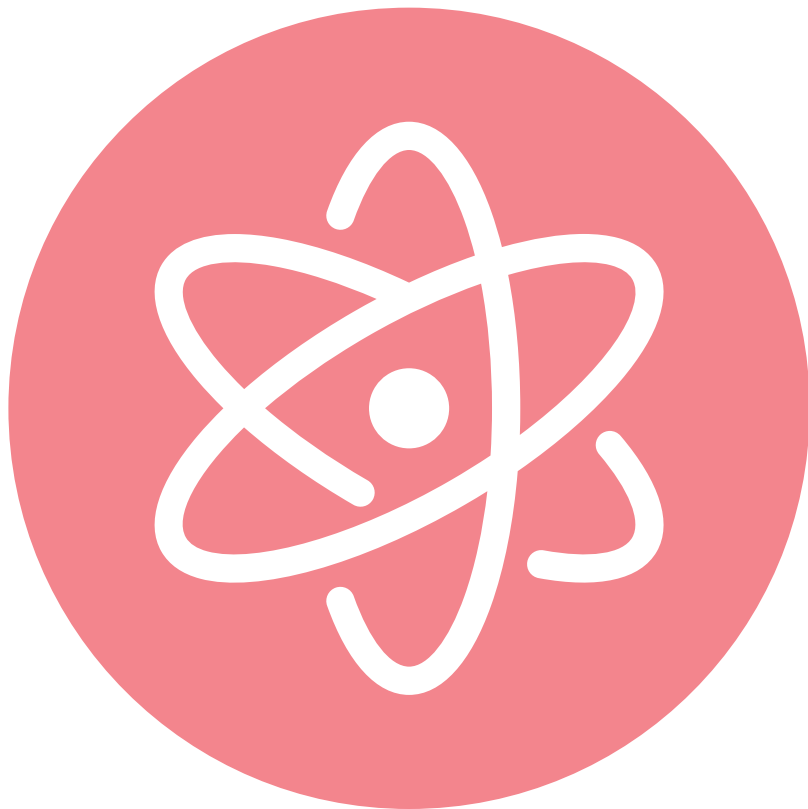
S T A L I Š Č A

ESG KOT MERILO TRAJNOSTI, KROŽNO GOSPODARSTVO

(Corporate sustainability reporting – CSRD, Environmental and Social Management System – standardi ESMS, EU Corporate Sustainability Due Diligence Directive – CSDD), načrt razogljičenja in politike, ki izhajajo iz strategije krožnega gospodarstva EU z namenom ozaveščanja podjetij in pravočasno prilagoditev na spremembe. Na ravni Slovenije spodbujamo vključevanje trajnostnih meril v zakonodajo in delujemo kot vozlišče gospodarstva v dialogu z odločevalci. Trajnost naj postane osrednja vrednota vseh ministrstev pri sprejemanju odločitev in njihovem delovanju.

•

Načelo ESG je novo merilo uspeha in konkurenčna prednost na podjetniški, družbeni in državni ravni. Krožno gospodarstvo pa je način organizacije proizvodnje in potrošnje, ki temelji na delitvi, ponovni uporabi, prenovi in recikliranju obstoječih materialov in izdelkov. S tem se življenjska doba izdelkov podaljšuje in zmanjšuje količina odpadkov. Premik h krožnemu gospodarstvu bi lahko prinesel prednosti, kot so zmanjšanje vplivov na okolje, zmanjšanje poslovnih tveganj, povečanje konkurenčnosti, spodbujanje inovacij, krepitev gospodarske rasti in ustvarjanje delovnih mest. V AmCham Komisiji za trajnostno rast opazimo kot ključni točki za prehod v krožno gospodarstvo: učinkovito upravljanje odpadkov kot surovin in standardizacijo kazalcev uspešnosti projektov (EU taksonomija, mednarodni standardi, nefinančno poročanje), saj krožnosti brez merjenja vplivov namreč ne moremo doseči.

Digitalizacija spreminja življenje ljudi na bolje. Digitalna preobrazba ni prihodnost, ampak nujnost v sedanjosti, to je realnost, ki jo živimo že danes. Preobrazba mora zato koristiti državljanom in podjetjem, ti pa morajo biti usposobljeni za digitalno dobo.

Sopredsedujoča:

UROŠ MAJCEN
S&T Slovenija

Dr. BORIS HORVAT
Abelium

Koordinatorica komisije:

VIDA DOLENC POGAČNIK
AmCham Slovenija

AmCham Slovenia

**KOMISIJA
PRIPRAVLJENI
NA PRIHODNOST**

Znanje in podpora

T E M E

**POMEN ČLOVEKA
IN MISELNOSTI
ZA SPREMEMBE
TER NJEGOVO
OPOLNOMOČENJE****KIBERNETSKA
VARNOST IN
ODPORNOST****UMETNA
INTELIGENCA IN
STROJNO UČENJE**

S T A L I Š Č A

Gre za premislek o pomenu človeka, miselnosti za spremembe in pripravljenosti na digitalno realnost, ki jo določajo inovativni poslovni modeli, nove tehnologije in usposobljenost za digitalno dobo.

•

Sledenje trendov, pregled in širjenje najboljših poslovnih praks na področju krepitve kibernetске varnosti v digitalni dobi. Evropska direktiva za kibernetско varnost pomeni enoten kriterij za vse ter zavezanost k implementaciji in poročanju. Ključni bosta vzpostavitev in vodenje varnostno operativnih (SOC) centrov. Pomembni so ozaveščanje o pomenu kibernetске varnosti, vzpostavitev obrambnih mehanizmov, razvoj znanj in kompetenc na področju kibernetске varnosti (na gospodarskem, nacionalnem in varnostnem področju) ter nove oblike oddaljenega dela z uporabo informacijske tehnologije.

•

Razvoj in uporaba umetne inteligence (AI) ter strojnega učenja na izbranih področjih poslovanja. Umetna inteligenca prinaša neslutene možnosti za napredek, revolucionira poslovanje na številnih področjih (npr. avtonomna vozila, droni, avtomatizirani boti, marketinške kampanje, roboti v delovnem procesu, avtomatizirano postavljanje diagnoz v zdravstvu), hkrati pa odpira številne dileme z vidika transparentnosti, trajnosti in etike. Umetna inteligenca namreč za svoje delovanje potrebuje ogromne količine podatkov, kar odpira vprašanja načina zbiranja, procesiranja in uporabe teh podatkov.

•

DA BOMO SNOVALCI IN NE LE SLEDILCI NAŠE PRIHODNOSTI!

AmCham Slovenija sodeluje s skupino RINOS in podpira prizadevanja vseh deležnikov za takojšnjo uvedbo obveznega predmeta RIN v osnovne in srednje šole, prav tako pa za vključevanje vsebin RIN v druge predmete. Kreativna uporaba tehnologije namreč posega na vsa področja človekovega življenja, od umetnosti in humanistike do družboslovja, znanosti ter inženirstva.

Uvedba obveznega predmeta Računalništvo in informatika (RIN) v osnovne in srednje šole

Računalništvo in informatika mora postati obvezen predmet v osnovnih in srednjih šolah, saj je uporaba tehnologije nepogrešljiva tako na delovnem mestu kot v vsakdanjem življenju.

Učenci in dijaku bi tako pridobili:

- digitalne kompetence,
- znanje kreativne uporabe tehnologije,
- temeljna znanja oz. vsebine.

Zakaj je to pomembno?

- Računalniško znanje je ključno za delovna mesta v 21. stoletju. Vedno več delovnih mest zahteva vsaj osnovno poznavanje računalništva in tehnologije, zato je znanje o računalnikih in programiranju nujno.
- Računalništvo in informatika lahko spodbujata ustvarjalnost in inovativnost. Učenci se lahko naučijo izdelovati aplikacije, spletne strani, igrice in druge digitalne vsebine, kar lahko spodbuja kreativnost.
- Učenci se lahko naučijo logičnega razmišljanja in reševanja težav s pomočjo računalniškega programiranja. To jim lahko pomaga tudi pri drugih predmetih, kot so matematika in naravoslovje.
- Digitalna pismenost vključuje sposobnost uporabe tehnologije, razumevanje spletnih virov in kritično razmišljanje o informacijah.
- Učenje računalništva in informatike učencem pomaga pri pripravi na prihodnje izobraževanje in delo v tehnološko naprednih družbah. Prav tako pa spodbuja širše obzorje in razumevanje sveta. Učenci se lahko naučijo o novih tehnologijah in njihovem vplivu na družbo ter razvijajo sposobnost razumevanja in obvladovanja teh tehnologij.

Leto 2023: Slovenija je ena od štirih držav brez obveznega predmeta z vsebinami RIN in po reformah v državah EU bo tako edina.

18 ukrepov in korakov za več IKT strokovnjakov v Sloveniji

Kako bomo v Sloveniji letno zagotovili 5.000 novih IKT strokovnjakov, ki jih bomo kot družba potrebovali?

- ➊ Uvedba obveznega **predmeta računalništvo in informatika** v osnovne in srednje šole in **prenova učnih programov**.
- ➋ Izvedba **vseslovenske promocijske kampanje za IKT poklice** za navduševanje mladih nad IKT znanji in za večje navduševanje deklet za to področje.
- ➌ **Povečanje števila vpisnih mest na IKT visokošolskih programih**.
- ➍ Oblikovanje **novih specialističnih** (umetna inteligenca, robotika, analitika masovnih podatkov, kibernetska varnost idr.) **in multidisciplinarnih študijskih programov** za ustvarjanje kombinacij družboslovnih in naravoslovnih znanj in veščin.
- ➎ Večja ponudba **izobraževalnih programov v angleščini** za

privabljanje tujih študentov v Slovenijo in **okrepitev gostovanja tujih predavateljev**.

- ➏ **Ukinitev obveze 5.000 EUR na transakcijskem računu za sprejem tujega študenta** na študij v Sloveniji.
- ➐ Izvedba **celovite analize kadrovskih potreb gospodarstva po IKT strokovnjakih** po konkretnih profilih.
- ➑ **Pohitritev postopkov zaposlovanja tujcev**, ki imajo potrebna IKT znanja in veščine, ki jih potrebujejo slovenska podjetja. Predlagamo vzpostavitev t. i. **vize za talente**.
- ➒ Oblikovanje **sistema vavčerjev za podjetja za prekvalifikacije in dokvalifikacije** zaposlenih. Predlagamo potencialno dogradnjo s spodbudo **šestmesečnega sofinanciranja plače zaposlenega** s strani Zavoda RS za zaposlovanje, kolikor bi trajal program pre- ali dokvalifikacije.

1 0 Začetek izvajanja **nacionalne poklicne kvalifikacije** za razvijalca programske opreme in oblikovanje **dodatnih certificiranih programov**.

1 1 Vzpostavitev **nacionalne platforme za napovedovanje kompetenc** glede na potrebe gospodarstva v realnem času in simulacijo za prihodnost kot podlago za načrtovanje ukrepov za zmanjšanje razkoraka med povpraševanjem in ponudbo na trgu dela.

1 2 Vzpostavitev **vseslovenske mentorske platforme** za 'mehko' pridobivanje novih kompetenc obstoječega IKT kadra.

1 3 **Digitalna Slovenija in nacionalna kampanja**
Za pozicioniranje Slovenije kot digitalno napredne države, ki bo hkrati tudi ohranjala domače IKT strokovnjake v Sloveniji in privabljala strokovnjake iz tujine, predlagamo **Okrepitev komunikacijske komponente nacionalne blagovne znamke 'Digital. Creative. Smart.'**

in izvedbo celovite mednarodne promocijske kampanje za privabljanje IKT kadra (tudi študentov) v Slovenijo.

1 4 Izdelava priročnika oz. **smernic za podjetja, ki uporabljajo IKT kompetence** o aktualnih EU programih in razpisih, ki so namenjeni kot podpora za podjetja na področju izobraževanja kadrov za IKT znanja (IKT strokovnjake potrebujejo vsa podjetja).

1 5 Vzpostavitev **kakovostne krovne koordinacije izvajanja sprejete Strategije digitalne transformacije gospodarstva** s ciljem učinkovite in usklajene priprave javnih razpisov, z jasno določenimi cilji in učinki in z **vzpostavljeno enotno točko za prijave podjetij**.

1 6 Uvedba **razvojne kapice pri 2,5-kratniku povprečne bruto plače, torej 4600 evrov bruto**. S tem bi bili zajeti ključni poklici, ki so gonilna sila razvoja.

1 7 Okrepiti gospodarsko diplomacijo na področju privabljanja **multinacionalk in drugih večjih tujih družb za odpiranje lokalnih izpostav v Sloveniji**.

1 8 Omejevanje **nelojalne konkurence**, ki jo omogoča navidežno samozaposlovanje in delo za tuja podjetja.

Snežna kepa

Slovenija – prototip države za talente

Talenti potrebujejo okolje, ki spodbuja kakovost življenja, kjer imajo posebno mesto varnost, urejena infrastruktura ter socialna blaginja in dostopno zdravstvo. Potrebujejo okolje, ki vlaga v razvoj in družbo znanja in ki jim bo omogočilo, da bodo razvijali sposobnosti in jih stalno nadgrajevali. Talenti potrebujejo okolje, ki se bo zavedalo njihove dodane vrednosti na poti do družbe z visoko kakovostjo življenja. Snežna kepa 2.0, think tank mladih, je napisala dokument Prototip države za talente, ki predstavlja pogled mladih na podporno okolje za talente. Predlagajo konkretne ukrepe, ki bodo Sloveniji pomagali obdržati že aktivne talente, prepoznati in aktivirati skrite talente ter pritegniti dodatne talente iz tujine.

Trenutno Snežna kepa naslavlja dva ukrepa:

① TRG DELA IN ZAPOSLOVANJA: Nove oblike dela

Prihodnost dela prinaša nove oblike dela, usmerjene v boljše ravnoesje med delom in prostim časom, višjo kakovost življenja ter večjo produktivnost posameznikov na delovnem mestu, ki ni omejeno na pisarno. Predlogi Snežne kepe potekajo v tri smeri: digitalno nomadstvo, spodbujanje hibridnega dela in 4-dnevni delovnik.

② DAVČNO IN FINANČNO OKOLJE: Dohodninska spodbuda za talente

Z dohodninsko spodbudo bi mladim talentom med 20. in 35. letom starosti omogočili boljše razmerje med vloženim delom, znanjem in razpoložljivim prihodkom. Predlog je usmerjen na delovna mesta z visoko dodano vrednostjo in mesta, ki so strateškega pomena za gospodarski, socialni in kulturni razvoj Republike Slovenije. Mladi talenti bi lahko za obdobje petih let izkoristili možnost posebne davčne obravnave pri dohodnini, ki bi jim bila odmerjena po znižani stopnji dohodnine.

Področja ukrepanja za talente:

- ① izobraževalni sistem: ker je največji potencial talentov z učiteljem v središču ter učencem v središču za kompetence in poklice prihodnosti;
- ② davčno in finančno okolje: da bomo lahko privabili delovno silo z visoko dodano vrednostjo;
- ③ trg dela in zaposlovanja: da bodo delovna mesta prihodnosti vključujoča in prilagodljiva, pot do njih pa odprta za kompetentne posameznike vseh generacij;
- ④ gospodarska politika: ker potrebujemo vizijo razvoja države in stabilno ter učinkovito okolje za rast gospodarstva;
- ⑤ postopki, predpisi, država: ker le vitka država z učinkovitimi postopki spodbuja konkurenčnost poslovnega okolja;
- ⑥ kakovost bivanja, vrednote in varnost: ker je nujen prehod v družbo znanja, utemeljeno na meritokraciji in etiki.

Več o snežni kepi Snežna kepa je »think tank« mladih, ki je nastal v okviru AmCham Young Leaders Cluba pod okriljem AmCham Slovenija. Je skupina več kot 75 aktivnih mladih med 25. in 45. letom starosti, zaposlenih v slovenskih in mednarodnih podjetjih ter javnem sektorju, ki jih druži skupna vizija – da Slovenija postane prototip države za talente.

*Konkretna ukrepe po področjih
najdete v dokumentu Snežna kepa
2.0: Prototip države za talente.*

Partnerstvo za spremembe

Partnerstvo za spremembe je inovativna pobuda sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem v Sloveniji. Predstavlja platformo širjenja in uporabe dobrih idej, praks in domiselnih rešitev ter omogoča izmenjave zaposlenih med obema sektorjema. Vsako leto se zaposleni v javni upravi in gospodarstvu preizkusijo v novem okolju, kar omogoča širši pogled ter spodbuja rešitve, ki jih zahtevajo ključni izzivi slovenske družbe in so bistvo vsakega kroga Partnerstva za spremembe, ki poteka že od leta 2015.

V okviru Partnerstva za spremembe vsako leto rešujemo tudi izzive, ki dokazujejo, da lahko s sodelovanjem dosežemo velike spremembe. V preteklih letih smo reševali izzive s Finančno upravo Republike Slovenije, Pisarno za prenos znanja Univerze v Ljubljani, Kemijskim inštitutom, Onkološkim inštitutom Ljubljana, Občino Kočevje, Vrtcem Ledina in drugimi. Vsem uspehom je bilo skupno, da so organizacije razumele razloge, ki poganjajo spremembe. Tako smo s skupnimi močmi napredovali. Letos, v že 9. krogu programa, pa rešujemo naslednje: Pot na delo na trajnostni način (izziv prijavilo Ministrstvo za infrastrukturo Republike Slovenije), Povečanje konkurenčnosti države z lažjim zaposlovanjem tujih strokovnjakov (izziv prijavila AmCham Komisija za prihodnost dela in izobraževanja) in Uvedba obveznega predmeta Računalništvo in informatika v osnovne in srednje šole – da bomo snovalci svoje prihodnosti (izziv prijavila Fakulteta za računalništvo, Univerza v Ljubljani). V slovenskem prostoru je program navdihujoča zgodba, saj je sodelujočim uspelo dokazati, da sodelovanje premika meje, odpravlja predsodke, dosega boljše rezultate, kroji prihodnost in osvetljuje ključno – partnerstvo med javnim in gospodarskim sektorjem deluje na inovativen način!

Partnerstvo za spremembe

www.partnerstvozaspremembe.si

Učitelj sem! Učiteljica sem.

Pod okriljem nacionalne platforme Partnerstvo za spremembe in AmCham Slovenija je februarja 2019 nastala iniciativa “Učitelj sem! Učiteljica sem!”, ki širi dobre prakse učiteljev in učiteljic v slovenskih šolah. Cilj iniciative je dati glas učiteljem in učiteljicam, ki svoje delo čutijo kot poslanstvo, ki z izjemno predanostjo iščejo najboljše v učencih in ki so lahko vzor bodočim generacijam učiteljev in učiteljic. Verjamemo, da je v odličnih ljudeh ključ, da se lahko začnejo dogajati majhne in velike spremembe. V okviru iniciative vsako leto izberemo tudi Učitelja leta – Učiteljico leta.

UČITELJ SEM!
UČITELJICA SEM!

<https://uciteljsem.si>

Posvetovalna skupina AmCham zagovorništva

BLAŽ BRODNJAK
predsednik, AmCham Slovenija, predsednik uprave, NLB

NEVENKA ČREŠNAR PERGAR
članica AmCham Sveta guvernerjev, sopredsedujoča AmCham Komisiji za spodbujanje investicij, direktorica, NP Consulting

ALJOŠA KRDŽIĆ
član Izvršnega odbora AmCham Young Leaders Club, sopredsedujoči AmCham Komisiji za spodbujanje investicij, partner, Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji

AJŠA VODNIK
generalna direktorica, AmCham Slovenija

Potek dela AmCham komisij spremlja Posvetovalna skupina za zagovorništvo, ki jo po pravilniku o AmCham zagovorništvu sestavljajo štirje člani:

- predsednik/predsednica AmCham Slovenija;
- generalni direktor/generalna direktorica AmCham Slovenija;
- predsedujoči AmCham Komisiji za spodbujanje investicij;
- predstavnik platforme AmCham YOUNG (praviloma predsedujoči AmCham Young Leaders Club ali predstavnik, ki ga izbere YLC AmChampions).

Posvetovalna skupina spremlja aktivnosti AmCham zagovorništva ter na predlog izvršne pisarne svetuje in soodloča o pomembnejših stališčih zagovorništva AmCham Slovenija.

**Ameriška gospodarska zbornica -
AmCham Slovenija**

Dunajska cesta 167
1000 Ljubljana
Slovenija

+386 8 205 1350
office@amcham.si
amcham.si

**AmCham
Slovenia**